

«لایحه احکام مورد نیاز اجرای برنامه ششم توسعه»

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۹-۱۳۹۵) - ویرایش جدید»

(بخش تربیت بدنی و ورزش)^۱

مقدمه

تربیت بدنی و ورزش به عنوان یکی از ارکان توسعه فرهنگی - اجتماعی در لایحه ارائه شده چندان مورد توجه تدوین کنندگان قرار نگرفته است. با توجه به تأکید سیاست‌های کلی ابلاغی حوزه سلامت و برنامه ششم بر توسعه ورزش و نیز جهت جبران کمبودها و کاستی‌های گذشته این بخش، انتظار می‌رفت احکام تدوین شده در ارتباط با موضوع تربیت بدنی و ورزش از جامعیت برخوردار باشند. بند «۴۴» سیاست‌های کلی برنامه ششم، «توسعه تربیت بدنی و ورزش همگانی» را مورد تأکید قرار داده است و سیاست‌های کلی سلامت نیز به بهره‌مندی عادلانه آحاد مردم از امکانات ورزشی همگانی (بند «۶») و اولویت پیشگیری بر درمان (بند «۱-۲») اشاره کرده است. بی‌توجهی به ورزش دانش‌آموزی، همگانی و بانوان از جمله نقایصی است که در این لایحه مبرهن است. در ادامه به بررسی کلیات لایحه ارائه شده از منظر تربیت بدنی و ورزش و موادی که به این حوزه مرتبط هستند پرداخته می‌شود.

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۰۴

شماره چاپ:

۱۱۵

تاریخ چاپ:

۱۳۹۵/۴/۳۰

ارزیابی کارشناسی

نقاط قوت

۱. ممنوعیت برقراری هرگونه تخفیف، ترجیح و یا معافیت مالیاتی جدید طی برنامه ششم توسعه (بند «۱» ماده (۴)) در حوزه ورزش نیز موضوع با اهمیتی است. زیرا مطابق نظر کارشناسان این حوزه تأدیه مالیاتی از طریق پرداخت آن به نهادهای ورزشی موقعیتی را پیش آورده است که هدف قانونگذار نبوده و علیرغم هزینه‌کرد این مبالغ در حوزه ورزش نتوانسته است اهداف مورد نظر را محقق نماید.
۲. تعیین تکلیف در خصوص حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی (بند «۳» ماده (۲۳)) به عنوان یکی از چالش‌های ورزش کشور، می‌تواند برخی از مشکلات دامنگیر این حوزه را رفع نماید.

معاونت پژوهش‌های

اجتماعی - فرهنگی

دفتر: مطالعات فرهنگی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۷۰۱۴۹۵۵

تاریخ انتشار:

۱۳۹۵/۵/۲۶

۱. دولت در اجرای ماده (۱۴۱) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی لایحه «احکام مورد نیاز اجرای برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۵-۱۳۹۹)» را جهت بررسی به مجلس شورای اسلامی تقدیم کرد که در مجلس با شماره ۱۰۴ ثبت شده است. در تاریخ ۱۳۹۵/۵/۴ نامه‌ای به امضای معاون رئیس‌جمهور به مجلس شورای اسلامی ارسال و طبق آن ویرایش جدید لایحه مذکور با عنوان «لایحه برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۵-۱۳۹۹) - ویرایش جدید» به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده است. لذا با توجه به تصمیم هیئت رئیسه محترم مبنی بر در دستور کار قرار گرفتن ویرایش جدید، مجموعه گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با استناد به ویرایش جدید لایحه تهیه و ذیل همان لایحه ثبت شده با شماره ۱۰۴ منتشر می‌شوند.

۳. ماده (۱۰) این لایحه دستگاه‌های اجرایی را موظف به کاهش حجم، اندازه و ساختار خود و انحلال یا ادغام سازمان‌ها و مؤسسات زیرمجموعه خود می‌کند که در راستای تحقق بخشیدن به سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی موضوع «صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی‌سازی اندازه دولت و حذف دستگاه‌های موازی و غیرضرور و هزینه‌های زائد»، مؤثر ارزیابی می‌شود.

۴. موضوع جزء «ج» از بند «۲» ماده (۴) لایحه ارائه شده با تأکید بر توسعه و نگهداری فضاها و کمربندهای سبز و ورزشی با استفاده از منابع عوارض موضوع تبصره «۱» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده در خصوص واحدهای آلاینده، می‌تواند از یکسو به بهبود نسبی سرانه فضای ورزشی کمک کند و ازسوی دیگر از شدت آثار زیان‌بخش آلاینده‌ها بر سلامتی شهروندان بکاهد.

نقاط ضعف

۱. برنامه در حوزه تربیت‌بدنی و ورزش از جامعیت برخوردار نیست. در راستای توسعه ورزش مدارس، ورزش همگانی و قهرمانی و نیز ورزش بانوان تکلیفی مشخص نشده است.

بررسی مواد اختصاصی در حوزه تربیت‌بدنی و ورزش

ماده (۴)

موضوع جزء «ج» از بند «۲» ماده (۴) لایحه ارائه شده در حالی به توسعه و نگهداری فضاها و کمربندهای سبز و ورزشی با استفاده از منابع عوارض موضوع تبصره «۱» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده در خصوص واحدهای آلاینده مستقر در هر شهرستان اشاره دارد که در تدوین آیین‌نامه اجرایی مربوطه، وزارت ورزش و جوانان دیده نشده است. لذا، ضروری است وزارت ورزش و جوانان به دستگاه‌های تهیه‌کننده این آیین‌نامه اضافه شود.

ماده (۱۴)

موضوع این ماده به اجازه خرید خدمات از بخش خصوصی و تعاونی (به‌جای تولید خدمات) به تمامی دستگاه‌های اجرایی که عهده‌دار وظایف اجتماعی، فرهنگی و خدماتی (از قبیل واحدهای بهداشتی و درمانی، مراکز بهزیستی و توانبخشی، مراکز آموزشی، فرهنگی، هنری، ورزشی و مراکز ارائه‌دهنده خدمات و نهادهای کشاورزی و دامپروری) در جهت اجرای مردمی شدن اقتصاد و گسترش سهم بخش خصوصی و تعاونی در اقتصاد و به‌منظور افزایش بهره‌وری و ارتقای سطح کیفی خدمات و مدیریت بهینه هزینه اشاره دارد. این در حالی است که مجوز خرید خدمات از بخش غیردولتی به‌موجب ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ صادر شده است و آیین‌نامه آن مورخ ۱۳۸۱/۶/۲۴ به تصویب هیئت وزیران رسید. بنابراین، موضوع خرید خدمات از بخش غیردولتی موضوعاً در حوزه تربیت‌بدنی و ورزش موضوع جدیدی نیست.

ماده (۲۳)

۱. بند «۳» ماده (۲۳) لایحه ارائه شده به «تعیین سهم و نحوه پرداخت حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی مطابق آیین‌نامه تدوین شده توسط سازمان و وزارت ورزش و جوانان و تصویب هیئت وزیران» اختصاص دارد. به‌نظر می‌رسد، دولت «توسعه

تربیت بدنی و ورزش همگانی» را منوط به رفع مشکل ورزش حرفه‌ای تشخیص داده است تا در راستای رفع یکی از چالش‌های مهم ورزش کشور، نخست برای فعالیت اقتصادی و تجاری باشگاه‌های ورزشی بستر سازی نموده و با کاهش وابستگی مالی آنها به دولت در قدم بعدی خود بر توسعه ورزش همگانی و قهرمانی متمرکز شود. هرچند، تصویب این ماده و اجرای مناسب آن می‌تواند به صرفه‌جویی هزینه‌های عمومی در راستای تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و بهتر شدن شرایط مالی باشگاه‌ها بیانجامد، اما لازم است جهت بهبود وضعیت اداره ورزش حرفه‌ای کشور، سایر حقوق باشگاه‌ها از جمله حق مالکیت معنوی و حق بهره‌مندی از درآمدهای روز مسابقه نیز نادیده گرفته نشوند.

۲. لازم به ذکر است که حق پخش تلویزیونی مسابقات ورزشی یکی از منابع عمده کسب درآمد باشگاه‌ها و نهادهای ورزشی کشورهای توسعه یافته ورزشی می‌باشد. با این حال، با توجه به دولتی بودن صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران این امکان برای باشگاه‌ها و نهادهای ورزشی کشورمان فراهم نیست. بر همین اساس، این موضوع به‌عنوان چالشی جدی طی سالیان اخیر محل مناقشه بین صدا و سیما و نهادهای ورزشی تبدیل شده است. با توجه به درآمدزایی صدا و سیما از محل پخش مسابقات ورزشی - به‌واسطه پخش آگهی‌های بازرگانی - و در راستای بهبود شرایط مالی و اقتصادی باشگاه‌ها و نهادهای ورزشی و به تبع آن توسعه ورزش ملی و قهرمانی کشور و افتخار آفرینی ورزشکاران کشورمان در رقابت‌های بین‌المللی و همچنین کاهش ارتزاق مالی این گونه نهادهای ورزشی از بودجه عمومی کشور ضرورت سامان‌دهی این موضوع بیش از پیش احساس می‌شود.

جمع‌بندی

۱. به نظر می‌رسد احکام گنجانده شده در این لایحه برای تحقق سیاست‌های کلی ابلاغی برنامه ششم - در بخش ورزش - کافی نیستند، لذا در راستای حفظ جامعیت لایحه و رفع کاستی‌های ورزش کشور لازم است توسعه ورزش مدارس، همگانی، بانوان و ورزش روستایی نیز مدنظر قرار گیرد.

۲. با پایان یافتن مهلت اجرای برنامه پنجم توسعه برخی از احکام مهم مرتبط با ورزش از قبیل ماده (۱۴)^۲ و تبصره ذیل ماده (۱۳)^۳ که البته منطبق بر سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی می‌باشند، منقضی شده و ضمانت اجرایی ندارند. بر همین اساس و در راستای بهبود اداره ورزش کشور، صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور و توسعه زیرساخت‌های ورزشی، لازم است به‌عنوان مواد تنفیذی به لایحه ارائه شده اضافه شوند. «ماده (۱۴) و تبصره ماده (۱۳) برنامه پنجم توسعه، تنفیذ می‌شوند».

۳. ضروری است برای حل مشکل ورزشگاه‌ها و اماکن ورزشی دارای معارض که احکام خلع ید از سوی مراجع قضایی دارند متن زیر در لایحه ارائه شده گنجانده شود:

دولت مکلف است در طول برنامه، نسبت به تأمین اعتبار برای تملک ورزشگاه‌ها و زمین‌های ورزشی که معارض داشته و احکام خلع ید از سوی مراجع قضایی دارند اقدام نموده و حسب مورد در اختیار وزارت ورزش و جوانان، آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری و دستگاه‌های ذی‌ربط قرار دهد.

۲. وزارت جهاد کشاورزی موظف است اراضی ملی غیرکشاورزی به استثناء اراضی واقع در مناطق چهارگانه محیط زیست و خارج از حریم شهرها و محدوده روستاها را که مورد نیاز وزارت ورزش و جوانان است، به منظور احداث و توسعه اماکن و فضاهای ورزشی تأمین و به‌طور رایگان به وزارت ورزش و جوانان واگذار نماید. همچنین وزارت مذکور موظف است با تأیید وزارت ورزش و جوانان، اراضی با شرایط فوق را که مورد نیاز بخش غیردولتی و تعاونی برای احداث اماکن ورزشی است به قیمت ارزش معاملاتی اعلام‌شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با اولویت به تعاونی‌های اینبارگران واگذار نماید. تغییر کاربری این قبیل اراضی ممنوع است.

۳. پرداخت هرگونه وجهی از محل بودجه کل کشور به هر شکل به ورزش حرفه‌ای ممنوع است.

۴. با توجه به سند برنامه ششم توسعه و تعیین اهداف کمی در جداول مربوطه پیشنهاد می‌شود متن ذیل به‌عنوان یک ماده به لایحه ارائه شده اضافه گردد:

دولت مکلف است در راستای اجرایی کردن بند «۴۴» سیاست‌های کلی برنامه ششم مبنی بر توسعه تربیت‌بدنی و ورزش همگانی و همچنین رشد ورزش قهرمانی با پیش‌بینی اعتبارات لازم در بودجه‌های سالیانه کل کشور، به نحوی برنامه‌ریزی و اقدام نماید که شاخص‌های مندرج در جدول پیوست در پایان سال پنجم برنامه ششم توسعه محقق گردد. ارائه گزارش عملکرد برنامه به کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در پایان هر سال الزامی است.

جدول رشد و توسعه تربیت بدنی و ورزش همگانی و حمایت از ورزش قهرمانی

ردیف	اهداف کلی بخش	اهداف کمی		پایان برنامه ششم (۱۳۹۹)
		واحد	عنوان	
۱	رشد و توسعه ورزش همگانی	درصد	ارتقای سطح فعالیت جسمانی	۲۴
۲	رشد و توسعه ورزش همگانی	درصد	افزایش جمعیت روستایی و عشایری مشارکت‌کننده در ورزش کشور	۱/۱۴
۳	رشد و توسعه ورزش همگانی	درصد	افزایش مشارکت جمعیت کارگری کشور	کمتر از ۱۰
۴	رشد و توسعه ورزش همگانی	درصد	افزایش میزان جمعیت معلول و جانباز دارای فعالیت بدنی منظم	کمتر از ۱۰
۵	رشد و توسعه ورزش همگانی	تعداد	توسعه و حمایت از باشگاه‌های ورزشی به‌عنوان نیروی محرکه پیشرفت ورزش (ایجاد ۰/۵ باشگاه به‌ازای هر ۱۰۰۰ نفر جمعیت)	۱۵۰۰۰
۶	رشد و توسعه ورزش همگانی	نفر	ارتقای شیوه‌های استعدادیابی و کشف و پرورش استعدادها و ورزشی (پرورش یک قهرمان به‌ازای هر ۱۰۰۰۰ نفر جمعیت)	۲۵۰۰
۷	رشد و توسعه ورزش همگانی	درصد	بهره‌برداری از پروژه‌های نیمه‌تمام ورزشی	-
۸	رشد و توسعه ورزش همگانی	درصد	افزایش سهم ورزش در تولید ناخالص داخلی کشور	کمتر از ۰/۵
۹	رشد و توسعه ورزش همگانی	درصد	ارتقای سطح آمادگی جسمانی و تناسب اندام کودکان و نوجوانان برای فعال بودن از جهت جسمانی	-
۱۰	رشد و توسعه ورزش همگانی	تعداد	پوشش جمعیت دانش‌آموزی در فعالیتهای فوق برنامه ورزشی (پیشنهادی مرکز پژوهش‌های مجلس)	۳۵۵۳۶۰۰
۱۱	رشد و توسعه ورزش همگانی	درصد	مستندسازی اماکن ورزشی دارای معارض	-
۱۲	حمایت از ورزش قهرمانی	رتبه	ارتقای رتبه کشور در بازی‌های آسیایی (بازی‌های آسیایی ۲۰۱۸ اندونزی)	جزء «۴» تیم اول آسیا
۱۳	حمایت از ورزش قهرمانی	رتبه	ارتقای رتبه کشور در بازی‌های المپیک (بازی‌های المپیک ۲۰۲۰ ژاپن)	جزء «۲۰» تیم اول جهان
۱۴	حمایت از ورزش قهرمانی	تعداد	افزایش زنان مدال‌آور در بازی‌های آسیایی	۱۶